

dezett sorokban helyezkedtek el, ezért a két jelenséget – előzetesen – egykorúnak tekinthetjük. A sírok felső rétegében a mezőgazdasági művelés miatt nagyarányú a bolygatás.

A sírok között az idén 3 épített téglakeretes temetkezést tártunk fel, az egyikben vállhoz visszahajtott kéz rítusát figyeltük meg. A téglakeretet mindhárom esetben másodlagos felhasznált töredék téglákból építették oly módon, hogy a téglák rövidebbik ép vége mutatott a váz irányába a belső oldalon. A téglakeretek építésre jellemző még az is, hogy a lábak felé szűkülnek, így enyhén trapéz alakúak. A vázak fektetésének esetében jelentősebb eltérés csak a karok elhelyezésében volt, illetve két esetben enyhén felhúzott lábakat dokumentáltunk. Koporsó kisebb-nagyobb maradványát a feltárt sírok 40%-ánál találtunk. Két fajta koporsószerkezetet tudtunk megfigyelni. Az egyik a már tavaly is leírt úgynevezett ládakoporsó, amely esetében csak oldalai és teteje van a deszkaszerkezetnek. A másik típust a szentély külső oldalán, az altalajba mélyedő, ezáltal legkorábban meghatározott sírok esetében tapasztaltuk, itt volt alsó deszka is. A sírokból előkerült ékszerek – ezüst S-végű karikák, fonott ezüstgyűrű, II. Béla érem, csiholó – a 11–12. századra keltezhetők.

Az embercsontanyagot tisztítás után a szentesi Vármegyeháza csonttárában helyeztük el. A leletanyag a Koszta József Múzeum régészeti gyűjteményébe került, nyilvántartásba vételük megtörtént.

TÜRK ATTILA

257. Szentistván, Halom

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B, N

2001. októberének első napjaiban bejelentés érkezett a Herman Ottó Múzeumba, hogy a falu Mezőkövesd felőli végén, a sportpálya mögötti elhagyott homokbányában embercsontokat találtak.

A helyszínre érve láttuk, hogy az erdősáv és a már kibányászott rész közötti kb. 5 m-es sávban kézi erővel megbontották a közel 2 m magas partfalat, ekkor bukkantak a csontokra. Kibontottuk az 1. számúnak elnevezett sírt, amely bolygatott, melléklet nélküli férfisírnak bizonyult.

A partfal és az erdősáv közötti részt kézi és gépi erővel megnyestük, átlag 75 cm-es réteg eltávolítása után újabb négy sírfoltra bukkantunk. A 2. és 3. számú sír egyaránt bolygatott volt, a 2. számú női sír egyetlen mellékleteként egy kerek borostyángyöngyöt találtunk. A 4. sír 285 cm-es mélységgel, az 5. sír 275 cm mélyen egyaránt üresnek bizonyult.

Az 1. objektum a megnyesett terület K-i szélén mutatkozott, szabályos, kerek, vöröses színű, égett foltként. Leletanyagot nem tartalmazott.

A 2. objektumra az 1. sírtól 5 m-re leltünk rá. A kerek, fekete betöltésű gödörben két, egymással szemben fektetett kutya csontvázát találtuk, valamint bronzkori cseréptöredékeket. A feltárt öt sír minden bizonnyal

annak az elpusztult 5. századi temetőnek a része, melynek leleteiről elmondás alapján már évekkel ezelőtt értesültünk, sőt 1986-ban a helybéli nyugdíjas tanítónál láttam is egy bepecsételt díszítésű, kiöntőcsöves, szürke korszót, melyet még fotózás céljából sem volt hajlandó átadni.

A lelőhelyen két terepbejárást is végeztünk. Ekkor fedeztük föl a Szentistvánt Mezőkövesddel összekötő országút másik oldalán, a magasfeszültségű vezetéktől a falu felé lévő kb. 50 m-es sávban a késő avar településre utaló cseréptöredékeket.

A leletek (pl. hullámvonalas, csillámos fazék darabjai) közepes intenzitással, helyenként csomókban heverve kerültek elő.

LOVÁSZ EMESE

258. Szentlőrinc, Alsó-mező

(Baranya megye) R, B, V

Az M6-56 gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalának Baranya megyei szakaszán két részletben, 2001. április 10.–május 11. és október 8–18. között végeztünk terepbejárást. A területet a nyomvonalon 100–100 méteres sávban jártuk be, illetve adott esetben a lelőhely teljes kiterjedését meghatároztuk. A kijelölt terület 77,9%-át sikerült bejárni, a többi rész erdő, mocsár, gyepterület miatt járhatatlan volt.

A település Alsó-mező nevű határrészében egy sík dombtetőn több korszak településére utaló, kopott, apró kerámiatöredékekkel jelzett, nagy kiterjedésű (300×200 m) őskori (Baden, késő bronzkor, kora vas-
kor) telepet találtunk (61. lh.).

A leletek a Janus Pannonius Múzeum gyűjteményébe kerültek.

KÁRPÁTI GÁBOR

259. Szécsény, Kenderföld

(Nógrád megye) B, Kk

2001. március 12–14. között szennyvízberuházást megelőző terepbejárást végeztünk. A tervezett nyomvonalat bejárva a szennyvíztisztító teleppel szemben, a Szentlélek patak partján emelkedő domb oldalában a szántásból néhány bronzkori és valamivel több középkori (16–17. sz.) kerámiát gyűjtöttünk.

TANKÓ KÁROLY

260. Szécsény, Rákóczi út 99.

(Nógrád megye) Kk

A régészeti védettségű telken (hrsz.: 116) tervezett építkezés miatt került sor szondázó ásatásra 2001. augusztus 27. és 30. között. Az árkot 1 m szélességben 12 m hosszban a melléképület tervezett helyén, a két megszüntetett derítőakna között, elvileg bolygatatlan területen jelöltem ki a főépület irányába. A kutatóárok a tervezett melléképület hátsó falától indult. E területen